

РЕЦЕНЦІЯ
на освітньо-професійну програму «Цивільний захист» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю К10
«Цивільна безпека» галузі знань К «Безпека та оборона»,
розроблену в Національному університеті цивільного захисту
України

Освітньо-професійна програма «Цивільний захист», розроблена Національним університетом цивільного захисту України, спрямована на формування компетентностей, необхідних для забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та організації реагування на них. Аналіз її змісту свідчить про комплексний підхід до підготовки майбутніх фахівців, який передбачає поєднання фундаментальних природничо-наукових знань, інженерно-технічної підготовки, нормативно-правового регулювання та практичних аспектів організації заходів безпеки на об'єктах суб'єктів господарювання. Така спрямованість освітньої програми відповідає потребам промислових підприємств у працівниках, здатних професійно вирішувати завдання цивільного захисту з урахуванням особливостей виробничих процесів.

Важливою перевагою освітньої програми є належна увага до питань ідентифікації небезпек, аналізу технологічних процесів та оцінювання ризиків виникнення аварій і надзвичайних ситуацій. Для підприємств хімічної галузі ці компетентності мають першочергове значення, оскільки дають змогу своєчасно виявляти небезпечні фактори, оцінювати можливі наслідки порушення технологічних режимів, визначати необхідність реалізації превентивних заходів та обґрунтовувати рішення щодо підвищення рівня безпеки виробництва. Позитивно оцінюється включення до освітньої програми компонентів, пов'язаних із техногенною безпекою об'єктів, нормативною роботою у сфері цивільного захисту, моніторингом небезпек та запобіганням надзвичайним ситуаціям.

Особливе значення для промислових підприємств хімічної галузі має підготовка фахівців із питань радіаційного та хімічного захисту. Освітньою програмою передбачено формування здатності аналізувати та прогнозувати відповідну обстановку, визначати небезпечні фактори, організовувати застосування засобів індивідуального і колективного захисту, планувати необхідні заходи та забезпечувати готовність до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Набуття таких

компетентностей є важливим для організації захисту працівників, мінімізації можливих наслідків аварій із викидом небезпечних хімічних речовин та забезпечення належного рівня готовності підприємства до реагування на небезпечні події.

Окремої уваги заслуговує спрямованість освітньої програми на підготовку фахівців до діяльності в умовах воєнного стану. Для великих промислових підприємств особливо актуальними є питання оцінювання наслідків пошкодження виробничих об'єктів, забезпечення захисту персоналу, організації оповіщення та евакуації, підтримання готовності до ліквідації можливих аварій, а також взаємодії з територіальними органами та підрозділами ДСНС України. Передбачені програмою компетентності щодо інженерного захисту, організації заходів з евакуації, застосування сучасних інформаційних технологій і засобів моніторингу створюють необхідну основу для вирішення зазначених завдань.

Загалом освітньо-професійна програма «Цивільний захист» характеризується актуальністю, практичною спрямованістю та відповідністю сучасним потребам промислових підприємств. Її зміст створює передумови для підготовки фахівців, здатних брати участь у формуванні та реалізації системи цивільного захисту суб'єкта господарювання, організовувати заходи із запобігання надзвичайним ситуаціям, забезпечувати підготовку персоналу та приймати обґрунтовані рішення щодо підвищення рівня техногенної безпеки.

З урахуванням специфіки діяльності підприємств хімічної промисловості перспективним напрямом подальшого вдосконалення освітньо-професійної програми є розширення практичної підготовки з питань аналізу та моделювання аварійних ситуацій на промислових об'єктах. Доцільно приділити додаткову увагу розгляду сценаріїв аварій із викидом небезпечних хімічних речовин, прогнозуванню можливих зон їх поширення, визначенню необхідних заходів захисту персоналу та організації взаємодії об'єктових сил цивільного захисту з територіальними підрозділами ДСНС України. Це сприятиме формуванню у випускників практичних навичок комплексного оцінювання техногенних ризиків і прийняття обґрунтованих рішень щодо запобігання аваріям та мінімізації їх наслідків.

Висновок. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю К10

«Цивільна безпека» відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців у сфері цивільного захисту та враховує потреби промислових підприємств, зокрема хімічної галузі. Вона заслуговує на позитивну оцінку та рекомендується до реалізації в Національному університеті цивільного захисту України.

Рецензент:

Посада: Начальник служби цивільного захисту ПрАТ «АЗОТ»

Анатолій САДОВИЙ

Приватне акціонерне товариство «АЗОТ»
м. Черкаси

_____/_____
«27» 05 2026 року